

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Rationes contra distinctionem Scotisticam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

10. **CONCLUSIO.** *Hac distinctio, quae divinae perfectiones, ante omne opus intellectus actu distinguuntur formaliter ex natura rei, est nullatenus admittenda. Ita Theologi quasi omnes extra scho- lam Scoti. Probatur primò, autoritate Concilio- rum & SS. PP. quibus hac Scotistica distinctio videtur contradicere.*

Nam primò Concil. Lateran. in. c. *damnamus* & c. *firmiter*, de Trin. definit omnimodam identita- tem & simplicitatem à parte rei inter Divinam es- sentiam & personas: (idem est iudicium de attri- butis) Scotista non admittit omnimodam identi- tatem, dum asruit formalem multipliciter in- ter essentiam divinam & personas, ac attributa à parte rei.

11. Nec valet dicere, Concilium loquitur de iden- titate strictè reali, non autem reali formali: nam etiam realis formalis non identitas repugnat omni- modè reali identitati, quam definit Concilium. Alias etiam Durandi opinio hanc definitionem non tangeret, concedentis in divinis distinctionem realem modalem, quem tamen hanc ipsa definitione Scotista impugnant.

12. Secundo. Confessio fidei in Concil. Florentino Sels. 25, autoritate Eugenii Papæ à Latinis PP. ad Graecos transmissa dicit, *ne identitatem divinae sub- stantiae distribuere, ac ipsam divinam substantiam re, non autem solâ ratione hypostasis & personis differre credere videamur, &c.* Cui sententia sub- scribere Graci PP. è quibus Andreas Colossensis Archiepiscopus; haud quaquam putare debetis, ut re differant, quandoquidem solâ ratione, aut intel- ligentiâ differre creduntur. Similia habentur Sels. 18. & 19. Atqui per Scotistas substantia divina & hypostases, pariter & attributa non solâ ratione & intelligentiâ vel actu intelligendi, sed actu reali ante opus rationis & intellectus distinguuntur.

13. Ajunt Scotista: à PP. Concilii ly solâ ratione non lumi pro intelligentiâ, sed pro ratione forma- li, ac proinde tantum negari distinctionem strictè realem. Sed contra est primò, quod PP. Concilii Florent. alleg. ista coniungunt solâ ratione & in- telligentiâ, dum etiam Sels. 18. Joannes Theologus nomine Ecclesiae Latinae dixit, *re quidem sunt idem, secundum autem modum intellectus nostrae differre videntur.* Contra est secundò, quod Concil. praedictum Sels. 24. dicit: *Pater enim in- distinctus ab essentia, imò verò cum ipse sit ipsi essen- tia, non intelligitur distinctam habere essentiam ab hypostasi.* atqui per Scotistas haberet quâ talis di- stinctam essentiam, quia alia foret ex natura rei ratio formalis & quidditas paterna hypostasis; alia ipsius essentiae; sed quid est aliud ratio formalis & quidditas, quam essentia?

14. Tertio, SS. Patres commendant in DEO salvâ Trinitate, summam simplicitatem, quâ major exco- gnari non possit: ideo D. Dionys. Aropag. c. 9. d. div. nom. dicit: *DEVM in pulcherrimis excellen- tis identitatis finibus collocatum.* Augustinus 7. d. Trin. c. 1. *summam simplicitatem: verè ibi est summe simplex essentia; hoc est ergò ibi esse quod sa- pere.* Et inf. *quod enim est sapientia sapere, & po- tentia posse, & eternitati aeternam esse, magnitudi- ni magnam esse, hoc est essentia ipsum esse.* Et quia in illa simplicitate non est aliud sapere, quam esse, eandem ibi sapientia, qua essentia. Bern. Sermon. 81.

in Cant. *primum & purissimum simplex.* Boëtius 5. de considerat. *unum in quo nullus numerus est. uni- cè unum, & simplicissimam unitatem appellat.* Idem SS. PP. negant in DEO esse aliud & aliud. Ita Au- gust. 1. c. de Trinit. c. 5. *DEVS sua est ipse sapien- tia, quia non est aliud sapientia ejus, aliud essentia.* Isidorus. 5. d. sum. bono, quia *non est aliud ipse, aliud, quod in ipso est.* D. Bern. S. 60. in Cant. *DEVS hanc sibi vendicat meram, singularèque suae essentiae simplicitatem, ut non aliud & aliud inve- niat in ea, ideoque concludit Greg. Nyss. l. ad Albavium, omnem circa essentiam distinctionem rejicit divina simplex natura.*

Contradicit omnibus istis autoribus distinctio Scotistica, quae à parte rei numerum divinarum formalitatum, aliud & aliud, nempe aliud ipsum, hoc est essentiam, aliud quod in ipso, hoc est attri- butum, esse contendit. Nec fatiscunt Scotista, cum dicunt, ut priùs, SS. PP. esse intelligendos de alicuius strictè, non autem formaliter tantum reali. Contra enim

§. III.

Rationes contra distinctionem Scotisticam.

PROBatur conclusio triplici ratione. Prima est. 15. juxta fidei doctrinam DEUS est omnimodè sim- plex, omnis intrinseca multipliciter & composi- tionis expers, & quidem ex relata SS. PP. interpre- tatione & communi doctrina, eâ simplicitate, quâ major & perfectior esse nequeat. uno verbo sim- plicissimus, & ut Bern. l. 5. d. confid. c. 7. *unissi- mus* est: sed hanc divinae simplicitatis perfectionem tollit distinctio Scotistica, ergò. Minor prob. for- malis, realis, actualis multipliciter & compositio destruit omnimodè simplicitatis perfectionem & conceptum: sed hac distinctio ponit in DEO à parte rei formale actualem multipliciter, imò & compositionem; ergò hac distinctio destruit conceptum & perfectionem omnimodè simplicitatis divinae.

Major probatur: sicut in DEO est admittenda 16. realis simplicitas contra Porretanum, qui admitte- bat pluralitatem strictè realem; sic etiam est admit- tenda formalis simplicitas: nam DEUS tam est for- maliter, quam realiter & modaliter simplex: for- malis quippe simplicitas est perfectio sine imper- fectione & ut vocant, simpliciter simplex, siqui- dem importat purissimam divinae essentiae actualita- tem, prout ex secunda ratione amplius constabit.

Nec essentia divina in genere simplicitatis esset summa & infinita, si careret simplicitate formali, ergò debet essentia divina non minus esse formali- ter, quam realiter simplex: Sed formalis pluralitas & compositio destruit formalem simplicitatem; non enim minus opponitur formalis multitudine perfectionum divinarum ante operationem intel- lectus formali simplicitati, quam realis materialis vel modalis multitudine aut compositio reali mate- rialis & modalis simplicitati: simplicitas quippe est unitas compositionis expers: omnis autem multitu- do vel est composita, vel incomposita: si incompo- sita, repugnat simplicitati, quatenus est unitas, si composita, repugnat eidem, quatenus est expers compositionis.

Minor principalis pariter probatur quoad pri- mum membrum *multitudinis*: quia quâ ratione 17. unum

unum actu non est alterum à parte rei, eatenus sunt multa: sed distinctio Scotistica ponit in DEO perfectiones, quarum à parte rei una formaliter actu non est altera: ergò ponit à parte rei perfectiones actu & formaliter multas in DEO.

18. Alterum membrum ejusdem minoris quoad compositionem pariter probatur primò. Catholici DD. ipsique Scotista ex reali multitudine & distinctione divinarum contra Porretanum inferunt sequi realem compositionem; quantumvis ipse hanc sequulam negaverit, eò quòd non se habeant adinvicem tanquam potentia & actus: ergò non obstante hac responsione Adversariorum rectè contra ipsos inferuntur ex multitudine & distinctione formali reali divinarum perfectionum, earundem realis formalis compositio.

19. Secundò. Quaecunque sunt actu multa, aut sunt unita, aut non unita inter se. Si unita, hoc ipso sunt composita (exceptis tribus Personis Divinis, quæ sunt unitæ unitate formalis identitatis, in & cum natura Divina) unde etiam Persona Christi juxta doctrinam Conciliorum est composita, propter conjunctionem duarum naturarum in unitate suppositi: quantumvis illa ad se invicem non comparentur tanquam potentia & actus. Si non sunt unita, sunt formaliter cumulus, & aggregatum per accidens: atqui est absurdum in Divinis admittere cumulum & aggregatum per accidens realium perfectionum: neque illa etiam formaliter realiter identificantur cum uno tertio, uti Personæ Divinæ; ergò super est, ut sint formaliter composita, quod tamen admittere etiam abhorrent Scotista.

20. Secunda ratio est: quia distinctio Scotistica tollit infinitam formalem actualitatem & perfectionem tum essentia, tum attributorum in DEO, nam eatenus divina essentia, & quicquid est in DEO, est actus purus, quatenus in se formaliter continet, sibi que identificat omnem formalitatem & perfectionem simpliciter simplicem, nam si vel unicam perfectionem sibi formaliter non identificat, respectu illius jam est formaliter perfectibilis & actualis, nec proinde actus purus: sed per distinctionem formalem ex natura rei nec Divina essentia, nec attributa formaliter sibi identificant omnem perfectionem: adeoque per distinctionem Scotisticam destruitur ratio actus puri.

21. Confirm. omnis distinctio actualis, quæ non fundatur in oppositione relativâ, provenit ex limitatione extremorum, in quantum in uno reperitur aliquod esse, quod non reperitur in membro condistincto; unde quò aliqua sunt naturæ perfectioris, tantò pauciora habent vestigia distinctionis; sed in DEO ceu ente infinito non habet locum limitationis; ergò nec distinctio actualis extremorum ante mentis operationem.

22. Ratio tertia est. Distinctio, quæ versatur inter extrema, quorum unum non est alterum à parte rei, & ante intellectus operationem, est strictè realis: sed distinctio formalis ex natura rei est inter extrema, quorum unum non est alterum à parte rei, sive ante omnem mentis operationem: ergò est strictè realis. Maj. probatur per inductionem & paritatem aliarum rerum, nam certè entia, quæ dantur nemine cogitante, sunt verè & strictè realia; substantia, quantitas, qualitas, productiones,

generationes, relationes, oppositiones, quæ dantur nemine cogitante, sunt strictè reales. Et ut optime arguit Henricus à S. Ign. Non magis est intelligibile, dari formalem distinctionem ex natura rei, quæ non sit strictè realis ante omnem intellectus operationem, quam dari productionem formalem ex natura rei, quæ non sit strictè realis, quo admissio jam posses dicere Patrem, etsi sit strictè realiter ingenuus, ut fides docet, esse tamen formaliter ex natura rei ex essentiagenitum; similiter attributa hoc modo esse formaliter producta, &c. quod tamen nemo Catholicorum admiserit.

Adde, quòd Scotista in suis responsionibus eidem petant principium, & explicent obscurum, per aliud æquè obscurum, nam cur sint actu plures formalitates ante mentis operationem, hæc est ratio, quia sunt actu formaliter, non strictè realiter distinctæ ex natura rei: & cur sunt actu plures formaliter distinctæ? quia sunt actu plures formalitates, non actu plures res, quod est dicere idem per idem.

Dices cum Barone, illam esse distinctionem strictè realem, quæ mediat inter plures res habentes plures existentias, illam formalem ex natura rei, quæ mediat inter plures formalitates habentes eandem existentiam. Sed contra est primò, quòd sit æquè ignotum, quibus competant plures existentia, ac quibus competant plures entitates. Contra est secundò, quòd inter Personas Divinas sit distinctio strictè realis, cum tamen unam habeant existentiam, rursus inter materiam & formam in meliori Philosophia sit distinctio strictè realis, cum tamen unam habeant existentiam compositam, quòd etiam de partibus continui plurimi defendunt.

Alii respondent, tunc esse distinctionem strictè realem inter rem & rem, quando una est ab altera separabilis, vel producibilis: Sed contra est primò, quòd etsi separabilitas & productivitas sit effectus & signum realis distinctionis, non tamen est adæquatam, siquidem stricta realis distinctio invenitur in doctrina Scotistarum inter Filium & Spiritum S. tametsi Spiritus S. (utique à Filio inseparabilis) per impossibile à Filio non procederet. Contra est secundò, quòd Guil. Porretanus à Concilio Rhemensis damnatus, non posuerit productionem vel separabilitatem inter essentiam & attributa, sive inter essentiam & personalitates: & tamen Catholicorum DD. calculo posuerit plures res; non ergò adæquatam signum, multò minus essentia distinctionis & pluralitatis strictè realis est separabilitas vel producibilitas unius ab altero.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò Scotista ab auctoritate locum duplicem D. Augustini, 15. d. Trin. c. 3. ubi dicit, omnia attributa esse aequalia: subsumunt: sed nihil sibi ipsi est æquale: ergò inter illa debet esse distinctio. Item l. 3. contra Max. c. 10. ubi ex eo, quòd perfectionum pluralitas, ut sapientia, magnitudinis, &c. non obstat simplicitati divinæ, arguit nec Personarum Trinitatem eidem obstarè.

Resp.